

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE IN JAVNO UPRAVO

Tržaška cesta 21, 1000 Ljubljana

T: 01 478 83 30
F: 01 478 83 31
E: gp.mju@gov.si
www.mju.gov.si

Urad Vlade RS za komuniciranje
predlagam.vladi@gov.si

Številka: 010-5/2012/36 (0802N)
Datum: 10. 5. 2011

**ZADEVA: ODGOVOR NA PREDLOG VLADI ŠT. 2372: ŽUPANSKE VOLITVE,
JANKOVIČ NAJ PLAČA STROŠKE VOLITEV, PREJET PREKO
»PREDLAGAM.VLADI.SI«**

ZVEZA: Vaš dopis št. 092-79/2012/1

Spoštovani,

v mnenje ste nam poslali predlog, v katerem se predlaga, da če se novoizvoljeni poslanec premisli in noče biti več poslanec, na primer Zoran Janković, in kandidira ponovno za župana, naj plača stroške volitev sam. Predlagatelju se namreč zdi skrajno neodgovorno, da se tako razmetava z davkoplačevalskim denarjem.

Ustavna ureditev volilne pravice, ki je temeljna politična človekova pravica, v Sloveniji izhaja iz enakih izhodišč kot ureditev večine sodobnih parlamentov. V demokratični državi oblast izvršuje ljudstvo neposredno ali posredno – prek izvoljenih predstavnikov. Posameznik ima pravico, da sodeluje pri oblikovanju teh državnih organov tako, da v vnaprej predpisani obliki in na predpisan način izraža svojo voljo o tem, kdo naj ga zastopa in v njegovem imenu sprejema temeljne družbene odločitve. Pravico osebe, da lahko voli člane predstavniškega telesa, označujemo kot aktivno volilno pravico. Na drugi strani ima posameznik tudi pravico, da se pod enakimi pogoji z drugimi poteguje za to, da je izvoljen za člana takšnega državnega organa – ima torej pasivno volilno pravico oziroma pravico kandidirati na volitvah. Načelo enakosti pasivne volilne pravice zahteva, da imajo politične stranke ali druge politične skupine v boju za glasove volivcev enake konkurenčne možnosti npr. glede določanja kandidatov, glede volilne kampanje, ipd.

Ustava RS ne določa nobenih posebnih omejitev volilne pravice. Določena je splošna starostna omejitev tako za aktivno kot za pasivno volilno pravico za vse državne organe enako. Pasivna volilna pravica iz drugega odstavka 43. člena Ustave posamezniku zagotavlja, da se lahko pod enakimi pogoji poteguje za izvolitev v voljene državne ali lokalne organe. Zakonodajalec pa je v Zakonu o poslancih določil nezdržljivost funkcije poslanca z drugimi funkcijami in dejavnostmi. Poslanec ne sme opravljati funkcije ali dejavnosti, ki po zakonu ni združljiva s funkcijo poslanca. Na podlagi zakona poslanec ne sme biti hkrati član državnega sveta niti ne sme opravljati druge

funkcije ali dela v državnih organih. Poslanec tudi ne sme opravljati funkcije župana in podžupana v občini. Nikogar se ne sme ovirati pri kandidiranju za poslanca. Nadalje je zakonodajalec v Zakonu o lokalnih volitvah določil, da ima pravico biti voljen za župana vsak državljan Republike Slovenije, ki je na dan glasovanja dopolnil 18 let starosti. S tem je določena starostna omejitev, ni pa določenih nobenih drugih posebnih omejitev.

Tudi Ustavno sodišče RS je ob presoji nezdržljivosti poslanske in županske funkcije sklenilo¹, da veljavna ureditev ne omejuje pravice osebe do kandidiranja na državnozbornih oziroma na županskih volitvah niti pravice do izvolitve na katero koli od teh dveh funkcij. Odločitev o kandidaturi na eno ali obe funkciji je prostovoljna odločitev vsakega volivca. Zakonska ureditev nezdržljivosti poslanske funkcije z drugimi funkcijami ne preprečuje kandidiranja, izvolitve ali opravljanja katere koli funkcije, temveč onemogoča le hkratno opravljanje dveh nezdržljivih funkcij. Zakonska ureditev ne omejuje dostopa do voljenih funkcij, temveč samo za prepoved kopičenja funkcij. Odločitev o tem, katero funkcijo bo opravljal, je prepuščena vsakemu posamezniku. Posameznik se lahko na primer prostovoljno odloči, da potem, ko je bil izvoljen za poslanca, kandidira na volitvah za župana. V kolikor pa je kasneje tudi izvoljen za župana, mandat poslanca izgubi. Po Zakonu o poslancih poslancu namreč predčasno preneha mandat, če nastopi funkcijo, ki ni združljiva s funkcijo poslanca.

Veljavna ureditev je združljiva s človekovo pravico do sodelovanja pri upravljanju javnih zadev iz 44. člena² in z načelom enakosti pred zakonom iz drugega odstavka 14. člena³ Ustave RS. Ob upoštevanju narave volilne pravice, ki je po svojem bistvu splošna, enaka, neposredna, svobodna in osebna politična pravica, plačevanje stroškov volitev na predlagani način ni smiselno in ga ne podpiramo. Pripominjamo tudi, da imajo volivci možnost, da na samih volitvah odločajo o tem, katera oseba je primerna, da jih zastopa in predstavlja njihove interese na različnih funkcijah. V kolikor volivci ocenijo preteklo delo in ravnanje posameznikov kot slabo ali neprimerno, jih nedvomno sankcionirajo tako, da jih na volitvah ne izvolijo (več).

Glede na navedeno ministrstvo prejetega predloga ne podpira in meni, da ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Lepo pozdravljeni,

Vanda Remškar Pirc
VODJA SLUŽBE ZA
NEVLADNE ORGANIZACIJE

¹ Sklep Ustavnega sodišča RS številka: U-I-317/11-4, z dne 15. 12. 2012.

² »Vsak državljan ima pravico, da v skladu z zakonom neposredno ali po izvoljenih predstavnikih sodeluje pri upravljanju javnih zadev.«

³ »V Sloveniji so vsakomur zagotovljene enake človekove pravice in temeljne svoboščine, ne glede na narodnost, raso, spol, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, gmotno stanje, rojstvo, izobrazbo, družbeni položaj, invalidnost ali katerokoli drugo osebno okoliščino. Vsi so pred zakonom enaki.«